

Defensie

Spreekbeurt rechtsreeks

Aan

Minister van Defensie
en
Staatssecretaris van Defensie
d.i.v. de Secretaris-Generaal

i.a.b.: Chef Defensiestaf

Datum

Ops kenmerk

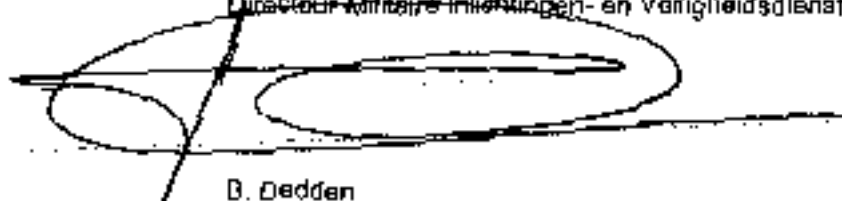
Onderwerp

DIS2003002131

(1°) reactie toespraak MinBuZA VS, Powell voor VNVR

1. In bijlage bied ik u hierbij aan een (1°) reactie op de op 5 februari voor de VN-Veiligheidsraad gehouden toespraak van de Minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten, Powell.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

B. Dedden
Generaal-majoor der Infanterie

Minister
 11/11/03 06 02 03
 No: 62 132

**(1°) Reactie op toespraak MinBuZA VS – Powell
voor VNVR:**

“bewijs dat Irak niet meewerkt aan inspectieregime”

Stiller:
Team Irak
Telefoon
Fax

Inleiding

Op 5 februari 2003 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten Colin Powell, een toespraak gehouden voor de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VN). Het doel van deze redevoering was om het nodige "bewijs" te presenteren dat Irak niet meewerkt aan het inspectieregime en geen actieve ondersteuning verleent aan inspecties.

Algemeen

Powell geeft aan dat de VN op 8 november 2002 de resolutie 1441, met als doel de ontwapening van Irak, unaniem heeft aangenomen. Irak voldoet, volgens Powell, aan de in deze resolutie genoemde voorwaarden en heeft ook aan 16 voorgaande resoluties geen gevolg gegeven. De resolutie 1441 geeft Irak de laatste kans om aan de verplichtingen genoemd in de resolutie te voldoen. Hij onderstreept dat inspecteurs en onderzoekers zijn en Irak verplicht is actief samen te werken met de inspecteurs. Powell benadrukt dat hij bij de VNVR aanwezig is om drie belangrijke redenen:

1. het geven van ondersteuning aan de conclusies van de rapportages van Blix en ElBaradei zoals die zijn gepresenteerd op 27 januari;
2. het verzamelen van extra informatie over Iraakse massavernietingswapens en banden met terroristische groeperingen;
3. het aangeven van gebrek aan Iraakse medewerking aan de inspecties.

Powell geeft aan dat de gepresenteerde informatie is gebaseerd op de volgende bronnen: bronnen uit de VS en die van andere landen, zoals interceptie van telefoonverkeer, satellietfoto's en menselijke bronnen.

Met enkele voorbeelden werden door Powell bewijzen voor een Iraakse "kat en muis spel met de inspecteurs gepresenteerd. Uit gepresenteerde geluidsbanden werd duidelijk dat opdracht werd gegeven om bewijzen te vernietigen voordat inspecteurs inspecties konden uitvoeren.

Hij gaf aan dat het in december 2002 door Irak ingediende 12.000 bladzijden tellende document geen nieuwe informatie bevatte. Bij een Iraakse wetenschapper is op het huisadres van betrokkene een 2000 pagina's tellend document gevonden; een deel van de informatie is gecorrigeerd en gerelateerd aan het Iraakse nucleaire programma. Powell suggereerde dat Irak zijn gevoelige documenten tracht te verbergen, waarbij documenten in auto's wordt rondgareden en harddisks van computers zijn vervangen. Gebruikmakend van satellietfoto's werd aangetoond dat Irak ballistische raketten met chemische strijdmiddelen verplaatst en verbergt. Tevens werd aangegeven dat Irak zijn gebruik zijnde munitiebunkers voor chemische wapens ontmantelt voordat de inspecties kunnen worden geïnspecteerd.

Het niet toestaan van U-2 verkenningsvluchten wordt door Powell als schending
resolutie 1441 gezien.

Irak heeft een lijst verstrekt waarop de namen van 500 wetenschappers vermeld is
UNSCOM heeft in het verleden een lijst opgesteld waarop 3500 namen voorkomen
zijn bewijzen dat het Saddam-regime mogelijke informatieverstrokkers met de
bedreigt.

De wapenprogramma's

1. biologische wapens

Tijdens de UNSCOM-inspecties in 1995 bleek dat Irak biologische wapens bezat
onderzoek werd bevestigd dat het land een omvangrijk biologisch wapenprogramma
had. Irak heeft aan UNSCOM opgegeven 8500 liter anthrax te hebben, en
volgens berekeningen van UNSCOM zou het land tenminste 25 000
geproduceerd (kunnen) hebben. Uit deze gang van zaken blijkt dat er
werkelijkheid nog veel biologische strijdmiddelen in Irak aanwezig moeten zijn.
heeft nooit organisch materiaal aangemeld dat geschikt is voor de productie
deze wapens.

Powell presenteerde bewijzen voor mogelijk zeventien mobiele productie-eenheden
bestaande uit wagons op het spoor en trucks ten behoeve van biologische
strijdmiddelen. De presentatie wordt onderbouwd met een schematische weergave
van dergelijke eenheden. De VS beschikt over informatie over een succesvolle
"weaponizing" van anthrax, botulinum, aflatoxine, ricine en andere biologische
strijdmiddelen.

Het Iraakse regime heeft volgens Powell ook aan de overbrengingsmiddelen voor
deze strijdmiddelen gewerkt. Powell noemde de volgende voorbeelden:

- een Mirage F-1 vliegtuig dat 2000 liter anthrax kan verspreiden;
- een MiG-21 die kan worden omgebouwd tot een onbemand vliegtuig
waaraan sproeitanks kunnen worden bevestigd om
- Iraakse pogingen om *Unmanned Aerial Vehicles (UAV)* met een bereik van 500
km in te zetten.

Beoordeling MIVD:

Het is duidelijk dat Irak in het verleden biologische wapens heeft geproduceerd en
geen bewijs heeft overhandigd dat het land al deze wapens heeft vernietigd.

Uit het door Powell gepresenteerde bewijs over mobiele productie-eenheden blijkt
duidelijk dat Irak nog steeds tracht deze wapens te produceren.

Gebruik van de genoemde inzetmiddelen is alleen effectief binnen de grenzen van
Irak. Gelet op het absolute luchtverwicht en luchtverdediging van de geallieerden
rondom Irak is effectieve inzet van deze vliegtuigen buiten de grenzen van Irak zeer
onwaarschijnlijk.

Beoordeling MIVD:

Het is de vraag of de ballistische raket met een bereik van 650 – 900 km nog inzetbaar is. Er is sinds 1995 een discussie gaande over deze wapens en er zijn geen bewijzen geleverd dat deze wapens operationeel inzetbaar zijn.

De grootste dreiging die tegenwoordig vanuit Irak uitgaat zijn haar korte afstel ballistische raketten met een zeker bereik van 150 km. Er zijn testen uitgevoerd van een nieuwe variant van de Al Samoud-raket; de afstand die is overbrugd bedraagt 183 km.

De Iraakse testfaciliteiten voor deze wapens laten zien dat Irak niet van plan is aan de resolutie 1441 te houden.

Banden met terroristische groeperingen

Powell begon dit onderdeel met een korte inleiding over de band tussen Irak internationaal terrorisme waarna hij zich concentreerde op de banden tussen het Qa'ida netwerk en het Iraakse regime. Daarbij werden niet of nauwelijks nieuwe feiten vermeld.

Er zijn contacten op hoog niveau geweest tussen Iraakse agenten en topfiguren van Qa'ida. Deze zouden na succesvolle aanslagen van al Qa'ida zijn versterkt. Beide partijen hebben grote belangstelling voor het verkrijgen van massavernietigingswapens en beide hebben ingezien dat ze mogelijk van elkaar kunnen profiteren. Op het gegeven moment is besloten dat de laboratoria voor de ontwikkeling van massavernietigingswapens in Afghanistan onvoldoende mogelijkheden boden en er naar elders verplaatst zouden kunnen worden. Een van de uitvalsmogelijkheden bleef noord Irak te zijn. Een belangrijke figuur in de contacten tussen de Iraakse overheid en al Qa'ida is Abu Musab Al-Zarqawi. Nieuw in de presentatie van Powell was dat hij nog steeds contact heeft met al Qa'ida leden die Bagdad als uitvalsbasis gebruiken. Dat Irak geen gehoor heeft gegeven aan een uitleveringsverzoek voor Zarqawi illustreert volgens Powell opnieuw de Iraakse onwil tot samenwerking.

Het belangrijkste contact tussen al Qa'ida en het Iraakse regime verloopt via de organisatie Ansar-al-Islam die actief is in noord Irak. Deze organisatie heeft zich beschermheer gefungeerd voor de inrichting van trainingskampen en laboratoria voor de ontwikkeling van biologische en chemische wapens. Powell noemde in zijn presentatie de vertakkingen van noord Irak richting Europa en legde een verband met een reeks vliegtuig-arrestaties in verschillende Europese landen en de vondst van het gif ricine in Engeland. Powell benadrukte de nieuwe nexus tussen vergiftigingsmogelijkheden en terrorisme. De oude nexus tussen Saddam Hoessein en terrorisme bestond reeds. De combinatie hiervan is volgens hem dodelijk. Powell illustreerde zijn presentatie met een satellietfoto van een trainingskamp van de Ansar al-Islam in noord Irak en enkele organisatieschema's van terreurorganisaties en hun vertakkingen richting Europa.

Beoordeling MIVD:

Omdat de bewijzen voor de band tussen Irak en het internationale terrorisme het zwaarste zijn, concentreerde Powell zich op de meest overtuigende bewijslast ten aanzien van verschillende programma's voor de ontwikkeling van massavernietigingswapens. Bij het selecteren en vrijgeven van het bewijsmateriaal is naar een evenwicht gekeken tussen enerzijds de behoefte aan sterke bewijzen en anderzijds aan de bescherming van de bronnen die de inlichtingen hebben verzameld. Dit is niet alleen een problering voor Amerika maar ook voor een aantal Westerse landen die beschikken over relevante informatie ten aanzien van Iraakse wapenprogramma's.

Afsluitend

Onder het schrikbewind van Saddam Hoessein zijn mensen niet alleen vermoord, gemarteld, maar Powell noemde ook de vermissing van tienduizenden mensen. Powell gaf aan dat Irak in 1988 chemische wapens heeft ingezet tegen zijn eigen bevolking en vroeg zich af hoelang de wereld de mogelijkheid tot het inzetten van massavernietigingswapens nog wil accepteren. De VS wil dat risico in ieder geval niet nemen, zo stelde hij.

Resolutie 1441 is niet aangenomen om oorlog te gaan voeren, maar om Irak nog de laatste kans te geven om mee te werken aan de volledige ontmanteling van zijn programma's voor massavernietigingswapens. Vastgesteld is dat Irak op een gewijzigde resolutie 1441 niet voortaan treedt. Er moet niet voor worden teruggedraakt dat er nodige actie te ondernemen om tot ontwapening van Irak te komen, wat dat ook inhoudt.

Algemene beoordeling

Massavernietigingswapens

Voor wat betreft de informatieverstrekking over massavernietigingswapens is in veruit de meeste gevallen sprake van bekende informatie. Nieuw is dat de informatie nadrukkelijker is onderbouwd met bewijzen afkomstig uit intercepties, satellietfoto's en menselijke bronnen. Daerzijds wordt er vanuit gegaan dat de onderbouwing is gebaseerd op harde feiten en er geen sprake is van gemanipuleerd materiaal.

Op het punt van de overbrengingsmiddelen voor biologische en chemische strijdmiddelen heeft de VS nieuwe informatie verstrekt omtrent de operationele inzet van UAV's.

Geconstateerd moet worden dat het regime van Saddam Hoessein de lacunes in de december 2002 ingediende documenten nog steeds niet heeft toegelicht en dat er sprake is van misleiding en tegenwerking van de inspecteurs.

De *smoking gun* is nog niet gevonden!

Terrorisme

Powell heeft in zijn presentatie geen direct verband gelegd tussen het Iraakse r en de aanslagen van 11 september. Hij concentreerde zich op de activiteiten v Ansar al-Islam. De meest intrigerende, overigens eerder bekend gestelde info over de band tussen Saddam Hoessein en Al Qa'ida komt uit de hoek van de Koë. Bij verschillende inlichtingendiensten bestaan twijfels over de betrouwbaarheid v verstrekte informatie. Saddam Hoessein zou de Ansar al-Islam hebben geïnft omdat hij de organisatie eerder als bedreiging dan als bondgenoot beschouwt. E geen harde bewijzen voor de bewering dat Saddam Hoessein biologische en chemi wapens aan de Ansar al-Islam heeft verstrekt via zijn molten in deze organisatie. Powell heeft geprobeerd de bestaande verschillen van inzicht bij de leden var Veiligheidsraad te overbruggen zodat een gezamenlijk standpunt over volgende kan worden ingenomen.

Classificatie

Voorrangsaanduiding

Datum

Correspondentienummer

Ministerie onderdeel

MIVD.

050203

DIS 2003062181

Blauwe brief

Brief

Nota

Telegram

Tolex

Klod + net

Aan

MINDER & STASDEF dtv-SG

i.a.a. CBS.

Bezoekadres

Doorkiesnummer

Onderwerp

(re)actie toespraak MinBZA US, Powell voor VNKR.

Mede te zenden bijlagen

Aantal

Steller

Toestel

Datum

Paragraf

050203

Aanwijzingen voor de secretarie

Brief is inmiddels van kopia bij alle geadresseerden afgeleverd.

Vervolg- en medeoperaten vooral

Dienstonderdeel

Ontv.

Verz.

Paragraf

HAAR

onderhands

Te zenden afschriften

Steller

Eindeparagraf

Algehele exhibitia

Arrestatie paragraf

Ter kennisgeving achteraf

Overgelegde retro-acts

2003

ARCHIEF
Uitgaend stuk
afgevr door
gecoll. door

Agendanummers

verzendsdatum

verzonden door

Codenummers

Ministerie van Defensie

opbeheerders worden verzocht de afgeleverde stukken te retourneren